



INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
- på kornet



**Anskaffelsesstrategi for
Indre Østfold kommune
2020 – 2023**

Innledning

Indre Østfold kommunes anskaffelsesstrategi skal legge grunnlag for at kommunens anskaffelser av varer, tjenester, bygg og anlegg effektivt bidrar til at kommunen når sine mål. Strategien gjelder for alle tjenestesteder i Indre Østfold kommune. Anskaffelsesstrategien skal konkretiseres i en egen handlingsplan for seksjon anskaffelser. Handlingsplanen vil tydeliggjøre hva som skal gjøres, av hvem og når. Andre virksomheter skal i sin årsplanlegging ta hensyn til anskaffelsesstrategien og de føringene som er beskrevet der.

Indre Østfold kommune kjøper i 2020 varer og tjenester for rundt 900 millioner kroner. Avtalene som inngås er viktige både for kommunen, brukerne og leverandørene. Kommunen skal opptre som en profesjonell innkjøper og sørge for å få mest mulig igjen for midlene.

Anskaffelsesstrategien er utarbeidet med bakgrunn i organisasjonens modenhet.

Modenhetsanalysen som har blitt gjennomført de siste tre årene viser at arbeidet med anskaffelser fortsatt ikke er på strategisk nivå. Det er viktig at anskaffelsesstrategien gjenspeiler det modenhetsnivået kommunen har per i dag, med hensikt om å øke modenheten videre. Fremover skal vi ha fokus på kompetansebygging for kommunens avtaleforvaltere og bestillere. Det vil være en del av strategiens mål å sørge for felles forståelse og beste praksis i hele organisasjonen, slik at vi gjør effektive anskaffelser og fremstår enhetlig.

Anskaffelser er et strategisk viktig område for kommunen som kan bidra direkte til kommunens måloppnåelse. For at dette skal lykkes må seksjon anskaffelser involveres tidlig i prosessen.

Strategiske anskaffelser bidrar til effektivisering, skaper mer verdi for kommunens midler, reduserer risiko og sikrer gevinstrealisering.

Denne strategien skal være et virkemiddel for å nå kommunens målsetninger på anskaffelsesområdet.

Anskaffelsesstrategiens mål

Anskaffelsesstrategien skal bidra til å nå målene som er definert i kommunens overordnede planer. For strategiperioden 2020-2023 er det etablert følgende mål. For hvert av målene er det identifisert status, ønskede effekter og tiltak:

Hovedmål

1. Indre Østfold kommune skal bidra til effektiv tjenesteproduksjon gjennom bedre ressursutnyttelse
2. Indre Østfold kommune skal hensynta miljø, menneskerettigheter og andre samfunnshensyn ved gjennomføring av anskaffelser
3. Indre Østfold kommune skal øke modenheten og kompetansen på anskaffelser i hele organisasjonen.
4. Indre Østfold kommune skal digitalisere hele anskaffelsesprosessen, og drive systematisk kontraktsoppfølging
5. Indre Østfold kommune skal bidra til leverandørutvikling.

Hovedmål 1

Indre Østfold kommune skal bidra til en effektiv tjenesteproduksjon gjennom bedre ressursutnyttelse

Status 2019

Indre Østfold kommune styrer anskaffelsene gjennom et porteføljestyringsverktøy. Anskaffelsesporteføljen forankres i ledergruppa, og det er viktig at seksjon anskaffelser kobles tidlig inn i anskaffelsesprosessen. Alle prosjekter vurderes ut fra risiko, strategisk betydning og gevinstpotensiale. Behov- eller funksjonsbeskrivelse i anskaffelsene utarbeides i samarbeid med fagpersoner gjennom tverrfaglige team. For å kunne jobbe mer profesjonelt og strategisk med anskaffelser er det nødvendig å få mer innsikt i kommunens innkjøpsdata. Det bør vurderes å ta i bruk et analyseverktøy for å digitalisere dette arbeidet. Det er også viktig å ha fokus på å ta ut gevinster av de anskaffelsene som gjennomføres.

Ønskede effekter

- Skape større verdier for offentlige midler
- Etablering av avtaler som dekker brukernes reelle behov
- Riktig kvalitet for riktig kostnad
- Treffsikre anskaffelser basert på analyse av innkjøpsdata

Tiltak i strategiperioden 2020-2023

- Anskaffe analyseverktøy for å identifisere de største mulighetene og risikoene i leverandørporteføljen
- Kommunens budsjettprosess skal knyttes opp mot porteføljegjennomgang av kommende anskaffelser
- Deltagelse i tverrfaglige anskaffelsesteam prioriteres av behovshaverne
- Etablere verktøy og metodikk for beregning, synliggjøring og realisering av gevinster

Hovedmål 2

Indre Østfold kommune skal hensynta miljø, menneskerettigheter og andre samfunnshensyn ved gjennomføring av anskaffelser

Status 2019

Indre Østfold kommune hensyntar klima- og miljø i anskaffelser ved å innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremmer klimavennlige løsninger der dette er relevant. Indre Østfold kommune stiller også krav til universell utforming i samsvar med lov og forskrift om offentlige anskaffelser. I løpet av høsten 2019 utarbeidet seksjon anskaffelser seriøsitetskrav til bruk i bygg- og anleggskontrakter, og rutinebeskrivelser for hvordan kontraktskravene skal følges opp og kontrolleres. Det etablerte samarbeidet med Kemneren gir kommunen mulighet til å innhente utvidet skatteattest og bistand til å analysere disse. Indre Østfold kommune samarbeider med Klima Viken, som tilbyr rådgivningstjenester innenfor miljø, klima og innovasjon.

Ønskede effekter

- Redusere klima- og miljøbelastning og bidra aktivt til å fremme klimavennlige løsninger
- Bidra til å bekjempe arbeidslivskriminalitet og sosial dumping
- Kommunens leverandører har ordnede forhold knyttet til lønns- og arbeidsvilkår

Tiltak i strategiperioden 2020-2023

- Kommunen skal stille egnede krav og kriterier for klima og miljø gjennom samarbeid og tilgang på rådgivningstjenester.
- Kommunen tegner medlemskap i Nettverk for miljømerket innkjøp
- Seksjon anskaffelser skal øke kompetansen innenfor klima, miljø og innovative anskaffelser gjennom kursing og nettverkssamarbeid
- Kommunen skal ta hensyn til livssyklus kostnader i våre anskaffelser
- Kommunen skal stille seriøsitetskrav til leverandører i alle kontrakter der det er relevant
- Kommunen skal følge opp seriøsitetskravene gjennom innhenting av dokumentasjon og utføre kontroller
- Avstand til oppmøtested og transportavstand for tilbyder vektet tungt ved tildeling av anbud

Hovedmål 3

Indre Østfold kommune skal øke modenheten og kompetansen på anskaffelser i hele organisasjonen

Status 2019

Organisasjonens modenhet sier noe om hvor strukturert kommunen jobber med anskaffelser. Modenhetsmodellen vi benytter måler organisasjonens forhold til anskaffelser når det gjelder styring og ledelse, organisering, konkurransegjennomføring, kompetanse og kapasitet. Modenhetsanalysen som er foretatt for 2019 viser en svak fremgang fra årene før, og har i dag litt over middels modenhet på anskaffelser, men er fortsatt ikke på et ønsket strategisk nivå. Det er viktig med forståelse for anskaffelsesfaget ute i organisasjonen for å sørge for god avtaleforvaltning og uttak av gevinster. En annen viktig forutsetning for å lykkes med dette arbeidet er å definere roller og ansvar knyttet til kontraktsoppfølging.

Ønskede effekter

- God innkjøpskompetanse i organisasjonen
- Strategisk innkjøpskompetanse hos alle ledere
- Klare rolle- og ansvarslinjer i arbeidet med anskaffelser
- Effektiv kommunikasjon om anskaffelser internt i organisasjonen
- Kommunen fremstår enhetlig i sine anskaffelser
- Etterlevelse av regelverket
- Økt avtalelojalitet
- Oversikt og forutsigbarhet i anskaffelsesporteføljen
- Motvirke korrupsjon

Tiltak i strategiperioden 2020-2023

- Kommunen skal utarbeide en rolleoversikt for anskaffelser
- Tilpasset opplæring for de ulike rollene
- Kommunen skal etablere kommunikasjonskanaler som sørger for effektiv kommunikasjon om kommunens rammeavtaler

Hovedmål 4

Indre Østfold kommune skal digitalisere hele anskaffelsesprosessen, og drive systematisk kontraktsoppfølging

Status 2019

For å sikre at de ytelsene som er avtalt og kontraktsfestet faktisk blir levert, må det jobbes systematisk med kontraktsoppfølging. Dette bidrar til at kommunen får maksimal verdi ut av inngåtte kontrakter, og er en forutsetning for realisering av gevinster.

Kommunen har digitalisert deler av anskaffelsesprosessen, og har innført et digitalt konkurransegjennomføringsverktøy. Implementering av E-handel vil legge til rette for at prosessen knyttet til bestilling, kontroll og fakturahåndtering blir mer effektiv. Dette gir blant annet verdifull styringsinformasjon for å drive god kontrakts- og leverandøroppfølging, og gir grunnlag for bedre avtaler.

Implementering av e-handel krever en omstillingsprosess hos bestillerne i organisasjonen. Det vil være tidkrevende i en oppstartsfase, men veldig ressursbesparende på litt lengre sikt.

Ønskede effekter

- Riktig leveranser og priser
- Uttak av gevinster
- Eierskap til kontraktens vilkår i hele bestillerorganisasjonen
- Bestillinger gjøres via e-handel
- Gode arkiveringsrutiner for avtaler/kontrakter
- Kjøp av avtaleprodukter til avtalt pris

Tiltak i strategiperioden 2020-2023

- Implementering av E-handel
- Etablere rutiner for kontraktsoppfølging i hele organisasjonen
- Systematisk arbeid med kontraktsoppfølging
- Gjennomføre opplæring i e-handel
- Etablere integrasjon mellom Visma TendSign og arkivsystemet (Websak eller arkivkjerne)

Hovedmål 5

Indre Østfold kommune skal bidra til leverandørutvikling

Status 2019

Flere lokale leverandører vant i 2019 anbudskonkurranser, og det ble etablert flere rammeavtaler med lokale leverandører. Det er ønskelig at lokalt næringsliv i større grad er med å konkurrere om å bli leverandører til kommunen. Kommunen ønsker også å sette lokalt næringsliv og små og mellomstore bedrifter i stand til å levere til et offentlig marked, også utenfor Indre Østfold kommune, gjennom kompetansehevende tiltak og flere møteplasser.

Vi har i 2019 etablert møteplasser med leverandører, gjennomført leverandørdialog i de større anskaffelsene, arrangert leverandørkonferanse. Ved å delta på næringsfrokoster og andre etablerte, lokale møteplasser, har vi møtt mange lokale leverandører. Som nyetablert kommune, er det viktig å bruke tid på å gjøre seg kjent med det lokale markedet.

Ønskede effekter

- Flere tilbud fra lokale leverandører
- God dialog med leverandørmarkedet
- Indre Østfold kommune skal stimulere til innovasjon og utvikling av nye, fremtidsrettede løsninger ved anskaffelser
- Økt kompetanse hos lokale leverandører og små- og mellomstore bedrifter som gjør de i stand til å levere tilbud til det offentlige
- Fremme et inkluderende arbeidsliv gjennom bruk av reserverte kontrakter

Tiltak i strategiperioden 2020-2023

- Gjennomføre leverandør- og dialogkonferanser i alle anskaffelser der det er hensiktsmessig
- Etterspørre funksjonalitet fremfor detaljerte kravspesifikasjoner
- Etablere møteplasser med det lokale næringsliv og gjennomføre leverandørkonferanse en gang pr år
- Tilby grunnleggende kurs for lokalt næringsliv i hvordan levere tilbud til det offentlige.
- Kommunen skal, der det er mulig, gjennomføre konkurranser mellom lokale leverandører
- Kartlegge det lokale markedet i forkant av anskaffelser der hvor det er hensiktsmessig
- Etablere samarbeid med seksjon næring og næringsforeningene
- Etablere samarbeid med vekstbedrifter
- Rammeavtaler skal, der det er mulig, fordeles på flere leverandører